

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Dragan Đorđević, Tamara Skrozza, Ljiljana Smajlović, Vlado Mareš, Zlatko Čobović, Zorica Višnjić, Vida Petrović Škero, Snežana Andrejević, Jelka Jovanović, Bojan Cvejić i Olivera Milošević, na sednici održanoj 29.4. 2021. godine, većinom glasova, donosi

ODLUKU

Tekstovima „HOROR U VRTIĆU NA VOŽDOVCU: Vaspitačice navodno zatvaraju decu u špajz, pa ih TUKU! Roditelji očajni“ i „VASPITAČICA KOJA JE MALTRETIRALA DETE NA VOŽDOVCU DOBILA OTKAZ: Majka otkrila detalje!“, objavljenim 20. i 22. januara 2021. godine, portal „Espresso.rs“ **prekršio je tačke 1 i 2 Odeljka V (Novinarska pažnja) Kodeksa novinara Srbije**, o obavezi novinara da pristupa poslu sa dužnom profesionalnom pažnjom i da ne sme slepo da veruje izvoru informacija,

Tekstovima „STIGAO NAM JE ODGOVOR TUŽILAŠTVA, TIČE SE VRTIĆA STRAVE! Sve neophodne radnje preduzete PO HITNOM POSTPUKU!“ i „DETE IZ VRTIĆA NIJE AUTISTIČNO; ALI SVAKOM ZLOSTAVLJANJU TREBA STATI NA PUT: Gak otkrio ZAŠTO NISU REAGOVALI RANIJE“, objavljenim 21. i 22. januara 2021. godine **nije prekršen** Kodeks novinara Srbije.

Nalaže se portalu „Espresso.rs“ da ovu odluku objavi u roku od pet dana od dana dostavljanja odluke.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Advokati Milice Stanković, majke maloletnog deteta, podneli su žalbu zbog prekršaja više tačaka Kodeksa novinara iz poglavlja Istinitost izveštavanja, Odgovornost novinara, Novinarska pažnja, Odnos prema izvorima informisanja i Poštovanje privatnosti. Kako je navedeno u žalbi, u spornim tekstovima su objavljene fotografije maloletnog deteta, koje ga, iako su „blirovane“, mogu učiniti prepoznatljivim, najpre roditeljima druge dece iz istog vrtića, a potom i širem krugu ljudi. Takođe, u dva teksta je objavljena neproverena i netačna informacija da dete navodno boluje od blažeg oblika autizma.

Urednik portala je odgovorio da su sporni tekstovu preuzeti sa portala „Republika.rs“ i „Kurir.rs“, odnosno da preneti reagovanja zvaničnih organa, jer su želeli da čitaoce informišu o događaju koji je od društvenog značaja. On je žaliteljki ponudio mogućnost

Kraljice Natalije 28
11000 Beograd
tel: (011) 30 67 320
www.savetzastampu.rs

povlačenja tekstova, na šta ona nije pristala, insistirajući da se o žalbi izjasni Komisija za žalbe. Nakon toga, advokat Adria media grupe naveo je, između ostalog, u odgovoru na žalbu da je ona potpuno neosnovana, jer nijedan od spornih tekstova ne sadrži bilo koju informaciju koja ukazala na identitet deteta, dok su sve fotografije i snimci „blurtovani“ toliko da se na njima mogu prepoznati samo konture lica. Takođe, 22. januara je objavljena i izjava gradskog sekretara za obrazovanje i dečiju zaštitu da dete ne boluje od autizma, a da je i u prethodnim tekstovima bilo jasno da je reč o nepotvrđenoj informaciji, dobijenoj od roditelja druge dece u vrtiću.

Komisija je bila jednoglasna u oceni da identitet deteta nije otkriven, odnosno da je redakcija preduzela mere da se dete ne učini prepoznatljivim. Nisu objavljeni nikakvi detalji o njemu – ime, inicijali, pa ni pol, dok su fotografije koje su objavljene zamagljene do te mere da dete nije moguće prepoznati. Da su dete mogli da prepoznaju roditelji druge dece, kako se tvrdi u žalbi, Komisija smatra mogućim, ali ne i izvesnim, budući da se u pojedinih tekstovima u drugim medijima citiraju roditelji koji kažu da nisu sigurni da li je reč o njihovom detetu, pošto je fotografija mutna, kao i da su, navodno, roditelji izvršili pritisak na upravu vrtića da im saopšti o kom detetu je reč. Zbog toga se čini verovatnijim da su identitet deteta roditelji saznali na neki drugi način, a ne tako što su ga prepoznali sa snimaka objavljenih na ovom portalu. Međutim, čak i u slučaju da jesu, nikako se ne može zaključiti da je, zbog fotografija i snimaka u medijima identitet deteta mogao biti poznat i širem krugu ljudi, niti da bi dete moglo trpeti bilo kakve posledice tog navodnog prepoznavanja.

Komisija smatra da je reč o veoma važnoj temi, ozbiljnom problemu, te da je informisanje čitalaca o tome šta se dešavalo u vrtiću od nesumnjivog javnog interesa (konačno, medijski napisi su i doveli do reagovanja nadležnih službi), te da je bilo potrebno da se sporne fotografije objave, a da je, kao što je već navedeno, redakcija preduzela neophodne mere da dete ne učini prepoznatljivim. Zbog svega toga je zaključeno da objavljivanjem fotografija, odnosno snimaka nije prekršen Kodeks novinara Srbije.

Članovi Komisije nisu, međutim, bili jedinstveni u oceni da li je Kodeks prekršen objavljivanjem informacije da je reč o autističnom detetu, koja se ispostavila kao netačna. Za odluku da su na ovaj način prekršene tačke 1 i 2 poglavlja Novinarska pažnja glasalo je osam članova Komisije, dok je su tri člana bila protiv. Većina članova Komisije ocenila je da su novinari, pre objavljivanja morali da provere kod roditelja ovu informaciju, jer se o nečijem zdravstvenom stanju može pisati samo u izuzetnim slučajevima, a kad je reč o detetu, obavezno uz dozvolu roditelja. Takav podatak, u suprotnom, morao bi da ostane u domenu privatnosti i nepoznat javnosti, čak i da je utvrđeno da je tačan, a nikako nije dopustivo da se o zdravstvenim stanju deteta spekulise i da se bez provere objavljuju nagađanja drugih roditelja. To što su ove informacije, eventualno, preuzete iz drugih medija, takođe ne umanjuje odgovornost redakcije, koja mora da stoji iza svega što objavi.

Deo članova Komisije smatrao je da je dete nije moglo biti prepoznato na osnovu podatka koji nije tačan, te da mu time nije naneta šteta, jer javnosti nije mogao biti poznat identitet

deteta, kao i da su mediji, koji su dobili informaciju da je dete autistično, sa pravom hteli da ukažu na to, budući da je nasilje nad autističnom decom veoma prisutno, ali u isto vreme i prikriveno od javnosti.

Beograd, 29.4.2021.

Predsedavajući

Dragan Đorđević